

DE DIGITALE BROEIKAS

NIEUWBOUW SERRE NUMÉRIQUE IN VALENCIENNES (F)**Opdrachtgever**

CCI Grand Hainaut

Architect

OIII Architecten

Installaties

Oteis Engineering

Bouwfysica

RFR Élément, ABC Decibel

AannemersEifage , Roger Delattre, AXIMA,
Insmatel, SDI, Inasus, COEXIA,
Dekepel, Gielissen**BVO**25.000 m²**Bouwkosten**

€ 29 mio excl. btw

Ingebruikname

Mei 2015

KENMERKEN

De Serre Numérique oftewel de digitale broeikas staat aan de oever van het Canal d'Escaut. Het is naar ontwerp van OIII architecten gebouwd als eerste gebouw in een nieuwe stadscampus. De school is inmiddels een internationaal gerenommeerd instituut.

Het project is voortgekomen uit de lange termijn visie die in de jaren '80 is ontwikkeld door de plaatselijke Kamer van Koophandel. De pijlers van de lokale economie vertoonden toen de eerste scheuren. De staal- en kolen-gerelateerde bedrijvigheid die sinds de industriële revolutie de regio hadden gedomineerd raakte door toenemende concurrentie in het slop. Nieuwe economische ontwikkeling was noodzakelijk om het tij te keren. Dit keer niet door nieuwe wegen en goedkope bedrijfsterreinen aan te leggen, maar door het stichten van een school. Onderwijs was het antwoord, gericht op nieuwe technische mogelijkheden in sectoren die niet afhankelijk waren van geografische ligging. Met het stichten van een opleiding op het gebied van 'virtual reality' in 1987 voorzag men de enorme potentie van de opkomst van de computer en werd de kiem gelegd voor het ontstaan van een nieuwe economische sector.

INTERNATIONAAL EN TOCH 'FRANS'

De school is inmiddels een internationaal gerenommeerd instituut. Het bestaat uit drie opleidingen; Supinfocom voor animatie, Institut Supérieur de Design voor industrieel

“DE OPGAVE WAS OM DE VISIE VAN HET INSTITUUT TE VERTALEN IN EEN ICONISCH GEBOUW DAT OOK ALS UITHANGBORD VOOR DE SECTOR DIENT”

ontwerp en Supinfogame voor game-design. Er is een unieke pedagogische methode ontwikkeld met een breed perspectief. Naast techniek en creativiteit zijn ook cultuur en filosofie onderdeel van de opleiding. Een typisch Franse invalshoek waarbij de vraag ‘waarom?’ altijd belangrijker is dan de vraag ‘hoe?’ Desondanks of juist dankzij deze benadering van onderwijs is het een internationaal succes gebleken. Alumni van de opleidingen slepen overal ter wereld onderscheidingen in de wacht en het pedagogische concept is overgenomen in nevenvestigingen in India en Canada. Vooral de afdeling voor gamedesign heeft de laatste jaren een enorme groeispurt gemaakt. Het woord ‘game’ wekt de indruk dat het hierbij vooral over de ontwikkeling van vermaak gaat, in werkelijkheid is de toepassing breder en staat virtual reality vooral ten dienste van serieuze toepassingen als instrument voor opleidingen en trainingen.

NIEUW TIJDPERK

Met de opening van de Serre Numérique is een nieuw tijdperk ingegaan. Tot dan toe lagen de verschillende opleidingen her en der verspreid in de stad. Het samenbrengen op één plek

moet leiden tot synergie. Geavanceerde faciliteiten werden financieel bereikbaar doordat ze gedeeld werden. Maar de grootste vooruitgang is bereikt door de wijze waarop opleiding en bedrijfsleven in het gebouw bij elkaar gebracht zijn. Er is naast een centrum voor onderzoek en samenwerking met internationale commerciële partijen plaats voor een broeikas voor startende ondernemingen. Hiermee is een toenemende economische impact voorzien die de jonge bedrijfstak in de regio een impuls geeft.

ARCHITECTUUR

Het internationale karakter van het project is ook te zien aan de architectuur. In weerwil van het vermeende Franse chauvinisme is het Nederlandse OIII architecten in 2011 uitgekozen om het ontwerp voor de huisvesting te maken. De opgave was om de visie van het instituut te vertalen in een iconisch gebouw dat ook als uithangbord voor de sector dient. De functie van het gebouw moest in de verschijningsvorm tot uitdrukking worden gebracht. Het proces dat aan de bouw vooraf ging was een zoektocht naar het evenwicht tussen toegankelijkheid en beschutting. Enerzijds zou het gebouw open moeten zijn om als visitekaartje van het instituut te dienen, maar ook beschutting en ruimte voor uitwisseling van industriële geheimen moesten mogelijk gemaakt worden. Het heeft geleid tot een gebouw als een grote werkplaats met in het hart een groot blok, als een gebouw in een gebouw, waarin alle speciale voorzieningen zijn ondergebracht. Er omheen is een dynamisch gebied gevormd waar mensen uit de verschillende sectoren elkaar ontmoeten en waar hoeken en nissen zijn gemaakt waar samengewerkt kan worden. Belangrijk

zijn ook de binnentuinen die tussen de verschillende afdelingen voorzien in de mogelijkheid in beschutting buiten te werken en daarbij ook contact te hebben met het omliggende landschap.

KATALYSATOR VOOR ONTWIKKELING

De functie als katalysator van grensoverschrijdende projecten bleek na de opening in 2015 al gauw vruchten af te werpen. Hoewel het karakter van de verschillende opleidingen sterk van elkaar verschilt, ontstonden er direct vruchtbare initiatieven. Met name de kruisbestuiving tussen industrieel design en game design blijkt veelbelovende resultaten op te leveren. Zo zijn er op het gebied van medische toepassingen

en robotica een serie studies gaande met goede toepassingsmogelijkheden. Het laat zien dat de combinatie van expertise uit verschillende sectoren tot interessante toepassingen kan leiden. Daarnaast is er een internationaal project op poten gezet voor 'creative startups', waarin mensen met ideeën over nieuwe toepassingen van Virtual Reality ondersteuning wordt geboden onder de vleugels van het instituut. Een deel van het gebouw is ook ingericht als broedplaats, vanuit de school wordt daarmee het opstarten van een onderneming voor studenten gefaciliteerd. Het past bij de essentie van de Serre Numérique, waarin onderwijs en economische perspectieven sterk aan elkaar gekoppeld zijn.

BREDE AANPAK

Het zou interessant zijn om te zien welke effecten de oprichting van de Serre Numérique op de lange termijn heeft. Wie zich op dit moment in Valenciennes begeeft ziet een mix van vergane glorie en glorende ontwikkeling. In die zin is het beeld uit 'op zoek naar Frankrijk' nooit ver weg. De spin-off van de Serre Numérique zal een bijdrage leveren aan de lokale economie, de vraag is hoe substantieel de impact is. Het project staat daarom niet op zichzelf, maar is onderdeel van een brede aanpak van het vestigingsklimaat.

In ieder geval is er een inspirerend begin gemaakt die laat zien dat ook in Frankrijk slimme initiatieven genomen worden die gericht zijn op de toekomst en aansluiten op internationale ontwikkeling. Want wat er ook over Frankrijk wordt beweerd, ook daar is men zich ervan bewust dat aan globalisering niet valt te ontkomen.

